

ภาพรวมตลาดเกษตรกร (Farmer Market)

ความเป็นมา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(นายปิติพงษ์ พิงบุญ ญ อยุรยา) มีนโยบายการขยายตลาดสินค้าเกษตรที่ขายตรงโดยเกษตรกร เพื่อดำเนินการให้เกษตรกรมีความตลาดขายตรง เป็นตลาดในเมืองจัดในวันเสาร์อาทิตย์หรือวันอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ และ พื้นที่ดำเนินการรวมทั้งรูปแบบของการนำเสนอ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรโดยเกษตรกร และ/หรือสถาบันเกษตรกรเป็นผู้จัดจำหน่ายโดยตรง
2. เพื่อเสนอขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยที่ผ่านการรับรองโดยระบบต่าง ๆ เช่น GAP GMP เป็นต้น
3. เพื่อเปิดตัวผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ หรือได้รับการพัฒนาโดยการบรรจุภัณฑ์ หรือที่มีคุณลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น
4. เพื่อให้ภาคเอกชนในจังหวัดได้มีโอกาสร่วมมือในการจัดการตลาดเกษตรกรในลักษณะ CSR (Corporate Social Responsibility)

พื้นที่ดำเนินการและรูปแบบการนำเสนอ

1. ใช้แหล่งชุมชนในเมือง หรือสถานที่ราชการในเมืองเพื่อดึงดูดคนในเมืองให้มาเยี่ยมชมหรือซื้อผลิตผลและผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต
2. กลุ่มเป้าหมายเป็นคนชนชั้นกลางและผู้มีฐานะดีที่สนใจที่จะช่วยเหลือเกษตรกรหรือมีรสนิยมสินค้าที่สะอาด สวยงาม ปลอดภัย ต้องการสัมผัสกับสิ่งแปลกใหม่
3. ที่ตั้งของตลาดมีความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย และมีความต่อเนื่อง ควรเปิดเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ในชั้นเริ่มต้น
4. อุปกรณ์การตลาดควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยเปิดโอกาสให้เอกชนมอบอุปกรณ์การตลาด เช่น เต็นท์ โต๊ะ เป็นต้น ให้เกษตรกรผู้จำหน่ายรับผิดชอบ จัดให้มีป้ายสัญลักษณ์และสโลแกนต่างๆ ที่สื่อความหมาย โดยมีภาพลักษณ์ในการนำเสนอคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ เพื่อให้ผู้บริโภคคุ้นเคยและจดจำสัญลักษณ์ของตลาด (Brand Loyalty) ทั้งนี้ ภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการอาจได้รับการตอบแทนโดยใช้สัญลักษณ์สินค้าหรือบริการของตนควบคู่ไปกับตราสัญลักษณ์ของตลาดเกษตรกร
5. ราคาสินค้าอาจกำหนดให้สูงกว่าตลาดทั่วไปเพื่อจูงใจผู้ผลิต เนื่องจากเป็นสินค้า Premium

การดำเนินงานโครงการ

เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการจากทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับแนวนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการดังนี้

1. จัดทำโครงการตลาดนัดเกษตรกร
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการตลาดนัดเกษตรกร เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย 2 ชุด ประกอบด้วย

2.1 คณะกรรมการโครงการตลาดนัดเกษตรกร (Farmer Market) ระดับกระทรวงโดยมี นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายบุญมี จันทรวงศ์ ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นที่ปรึกษา ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดี (กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม) เป็นกรรมการ เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองพัฒนาและส่งเสริมการ บริหารราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาธุรกิจ สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2.2 ระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นกรรมการ และเลขานุการ ผู้แทนเกษตรจังหวัด และผู้แทนสหกรณ์จังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผลการดำเนินงาน

ระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เปิดตัวเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2557 โดยจัด Grand Opening พร้อมกันในจังหวัดสำคัญ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก เชียงราย อุตรดิตถ์ มุกดาหาร และตรัง โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานเปิดงานที่จังหวัดนครนายกและรองอธิบดีกรมปศุสัตว์รักษาราชการแทนอธิบดี กรมปศุสัตว์(นายอรรถ หรินทรานนท์) ร่วมงานครั้งนี้ด้วย

จากข้อมูลในเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลาดสินค้าเกษตรกรเปิดดำเนินการแล้ว 64 แห่ง เป็นตลาดในภาคกลาง 20 แห่ง ภาคใต้ 14 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15 แห่ง ภาคเหนือ 15 แห่ง

ระดับกรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์แจ้งหนังสือให้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานการเข้าร่วมโครงการตลาดเกษตร และ รายงานผลการดำเนินโครงการเป็นรายสัปดาห์ ส่งสำนักส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์เพื่อรวบรวมเสนอให้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

ณ สัปดาห์แรกของเดือนธันวาคม 2557 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการจัดตลาดเกษตรกร จำนวน 59 จังหวัด เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน 138 ราย รายละเอียดตามแผนที่ สินค้าปศุสัตว์ที่เข้า ตลาดมีลักษณะดังนี้

ประเภทสินค้า	ชนิดสินค้า
สินค้าฟาร์มมาตรฐาน	ไข่ไก่ ไข่เป็ด ไชนกกระทา
สินค้าจากโรงฆ่ามาตรฐาน	เนื้อสุกร เนื้อโค เนื้อไก่ไข่ปลด เนื้อไก่สด
สินค้าปศุสัตว์อินทรีย์	นมแพะพลาสติกเจอร์โรซ์ ไข่เป็ด ไข่เค็ม เนื้อหมูหลุม
สินค้านอกมาตรฐานอื่น	ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรแปรรูป เช่น หม่า กุนเชียง เครื่องสำอางจากนมแพะ